

Experternas och allmänhetens åsikter om utrikespolitik

bP 505/15

National Library
of Sweden

BR
505

BEREDSKAPSNÄMNDEN
FÖR PSYKOLOGISKT FÖRSVAR

Meddelande nr 15

Kurt Törnqvist
Åke Spetz

November 1967

EXPERTERNAS OCH ALLMÄNHETENS ÅSIKTER OM UTRIKESPOLITIK.

William C. Rogers, Barbara Stuhler och Donald Koenig:

A COMPARISON OF INFORMED AND GENERAL PUBLIC OPINION ON U.S.
FOREIGN POLICY.

PUBLIC OPINION QUARTERLY Summer 1967 s. 242-252.

Problem och uppläggning.

Många människor är dåligt informerade och föga intresserade av utrikespolitik. Det är endast ett mindre antal, som är väl orienterade. Bland dessa finns det en mycket liten grupp, som specialiserat sig på utrikespolitik. Dessa experter omfattar affärsmän med betydande internationell erfarenhet, ledare för stora organisationer, politiker, universitetslärare i samhällsvetenskap, jurister och journalister. De undervisar, skriver och talar om ämnet. De besöker föreläsningar, seminarier och konferenser om utrikespolitik. Man kan förmoda att de influerar attityder och opinioner hos andra i sin omgivning.

I denna undersökning jämför författarna experternas åsikter i vissa utrikespolitiska frågor med den stora allmänhetens för att få svar på frågan: hur kompetent eller kvalificerad är allmänheten att uttrycka åsikter om utrikespolitik?

Det urval, som representerar befolkningens stora massa, är ett slumpmässigt urval med god representativitet. Panelen av experter togs ut ungefär samtidigt som urvalet. Detta gick till så att två institutioner, som sysslar med utrikespolitik, oberoende av varandra gjorde upp listor över ett antal experter. Efter jämförelse och sammanjämkning återstod 90 personer, som inbjöds att medverka. Av dessa vägrade 5 och 6 svarade ej, varför panelen kom att bestå av 79 personer. Av dessa var 64 män och 15 kvinnor.

69
70

Meddelande nr 13

REGERINGEN
FÖR PSYKOLOGISKA HÖRSÄR

Kurt Torqvist
Åke Spets

November 1967

EXPERTISER OCH ALLMÄNNA ÅSÄKTEN OM UTRIKESPOLITIK

William G. Rogers, Robert S. McNamara och Donald Koenig
A COMPARISON OF INFORMED AND GENERAL PUBLIC OPINION ON U.S.
FOREIGN POLICY.
PUBLIC OPINION QUARTERLY Summer 1967, s. 242-252.

Problem och uppfattning

Många människor är dåligt informerade och föga intresserade av utrikespolitik. Det är endast ett mindre antal, som är väl orienterade. Bland dessa finns det en mycket liten grupp, som specialiserat sig på utrikespolitik. Dessa experter består alltså av betydande internationell erfarenhet, ledare för stora organisationer, politiker, universitetslärare i samhälls- vetenskap, jurister och journalister. De undervisar, skriver och talar om ämnet. De besöker föreläsningar, seminarier och konferenser om utrikespolitik. Man kan förmoda att de tillhör attityder och opinioner hos andra i sin omgivning.

I denna undersökning jämför författarna experternas åsikter i vissa utrikespolitiska frågor med den stora allmänhetens för att få svar på frågan: Hur kompetent eller kvalificerad är allmänheten att uttrycka åsikter om utrikespolitik?

Det urval, som representerar befolkningens stora massa, är ett slumpmässigt urval med god representativitet. Panelen av experter följde de vanliga samtidigt som urvalet. Detta gick till så att två institutioner, som sysslar med utrikespolitik, överbordas av var- andra gjorde upp listor över ett antal experter. Efter jämförelse och sammanfattning återstod 90 personer, som inbjöds att medverka. Av dessa vägrade 5 och 6 svarade ej, varför panelen kom att bestå av 79 personer. Av dessa var 64 män och 15 kvinnor.

75 10 67

Det bör observeras att personerna i urvalet intervjuades muntligen medan panelens experter skickade in sina svar på formulär. Att de fått tid att tänka igenom frågorna och sedan skriva ner svaren har sannolikt gett panelen möjlighet att åstadkomma mera genomtänkta och fullständiga svar.

Undersökningsperioden omfattade tiden augusti 1960 till september 1961. Under denna tid fick respondenterna svara på sammanlagt 67 frågor i 10 omgångar. En mängd viktiga händelser inträffade under denna tidsrymd: Kubakrisen; U-2-rättegången i Moskva; Kongokrisen; Sammanbrottet för Paris-konferensen; Eisenhower inställde sitt planerade besök till Japan; Kris i Laos; Fiaskot i Bay of Pigs; En rysk och en amerikansk astronaut f.f.g. i rymden; Kennedy och Chrustjev sammanträffade i Wien; Berlinmuren upprättades.

Avspänning, kris och opinion

En dramatisk och tankeväckande demonstration av hur en förändring i världssituationen påverkat panelens och urvalets opinioner utgör en jämförelse av de båda gruppernas attityder till två frågor. Den första gällde kärnvapenprov och ställdes i januari 1961. Vid denna tidpunkt visade Sovjet försoningsgester och USA ansträngde sig att få till stånd ett förbud mot kärnvapenprov.

Fråga 1: För två år sedan upphörde USA med kärnvapenprov i hopp om att få till stånd ett avtal med Ryssland om att upphöra med alla sådana prov. Ännu har inget avtal undertecknats. Tycker Ni med hänsyn till detta att USA bör eller inte bör återuppta sina kärnvapenprov under 1961?

	U r v a l		
	Panel	Total	College
Bör	17 %	60 %	62 %
Bör inte	44	30	30
Andra svar	38	5	5
Vet ej	0	7	3

Det bör observeras att besvararna i utvald intervjuade samt-
 ligen medan panelens experter skickade in sina svar på formulär.
 Att de fått tid att tänka igenom frågorna och sedan skriva ner
 svaren har sannolikt gett panelen möjlighet att få sådana mera
 genomtänkta och fullständiga svar.

Undersökningsperioden omfattade tiden augusti 1960 till sep-
 tember 1961. Under denna tid fick respondenterna svara på sam-
 manlagt 67 frågor i 10 omgångar. En mängd viktiga händelser in-
 träffade under denna tidrymd: Kubakrisen; U-2-incidenten i
 Moskva; Kongo-krisen; Sammanträdet för Paris-konferensen; Eisen-
 hower inställde sitt planerade besök till Japan; Kina i Laos;
 Flaskot i Bay of Pigs; En rysk och en amerikansk astronaut i L.S.
 i rydgen; Kennedy och Ghrustjev sammanträdde i Wien; Berlin-
 muren upprättades.

Avslutning, kris och opinion

En dramatisk och tankeväckande demonstration av hur en föränd-
 ring i värdeställningen påverkat panelens och utvalda opi-
 nioner utgör en jämförelse av de båda gruppernas attityder till
 två frågor. Den första gällde kärnvapenprov och ställdes i jan-
 uari 1961. Vid denna tidpunkt visade Sovjet församlingar och
 USA ansträngde sig att få till stånd ett förbud mot kärnvapen-
 prov.

Fråga 1: För två år sedan upphörde USA med kärnvapenprov i hopp
 om ett tillstånd till avtal med Ryssland om att upphöra med
 alla sådana prov. Ännu har inget avtal undertecknats. Tycker ni
 med hänsyn till detta att USA bör eller inte bör återuppta sina
 kärnvapenprov under 1961?

U r v e l

	Panel	Total	College
Bör inte	17	60	62
Bör återuppta	44	30	30
Andra svar	38	5	5
Vet ej	0	1	3

Den andra frågan ställdes nio månader senare i september 1961, då den internationella situationen mörknat åtskilligt genom Berlin-krisen.

Fråga 2: Tycker Ni att USA bör eller inte bör riskera krig med Ryssland för Berlins skull?

	Panel	Total	College
Bör	79 %	51 %	55 %
Bör inte	8	40	38
Andra svar	13	1	0
Vet ej	0	8	7

Till skillnad från urvalet var panelen försoningsfull under en avspänningsperiod då det fanns utsikter till förhandlingar, men tveklöst fast när Västs vitala intressen hotades,

Information och opinion

Panelens medlemmar saknade nästan aldrig åsikter om de frågor, som ställdes till dem. Däremot hamnade några av urvalets personer alltid i "vet ej"-kolumnen och på 17 av de 67 frågorna hade mer än 10 % ingen åsikt. Förutom att panelens medlemmar oftare hade åsikter var dessa åsikter också i större utsträckning kvalificerade eller åsikter utöver de begärda. Följande fråga illustrerar panelens förmåga att se andra alternativ än att "riskera krig".

Fråga 3: Om ansträngningarna att förhindra den kommunistiska infiltrationen i Latinamerika medför risk för krig med Ryssland tycker Ni att vi borde göra sådana ansträngningar i alla fall - eller borde vi ge upp försöken för att inte riskera krig?

	Panelen	Urvalet
Göra ansträngningar	64 %	67 %
Ge upp	2	26
Andra svar	34	1
Vet ej	0	6

Den andra frågan ställdes nio månader senare i september 1951, då den internationella situationen närmast återställt sig till Berlinkriget.

Fråga 2: Tycker Ni att USA bör eller inte bör riskera krig med Ryssland för Berlins skull?

	Panel	Totalt	Collegor
Bör	29 %	21 %	22 %
Bör inte	8	40	38
Andra svar	13	7	0
Vet ej	0	8	7

Till skillnad från utsvaret var panelen försiktigare i utvärderingen av utspelningen då det fanns utskick till församlingar, men utskick för att vänta vidare intressen hotades.

Information och opinion

Panelens medlemmar svarade nästan aldrig på de frågor som ställdes till dem. Däremot nämnde några av utsvaret på "vet ej"-kolonnen och på 11 av de 67 frågorna hade mer än 10 % ingen åsikt. Förutom att panelens medlemmar oftare hade åsikter var dessa åsikter också i större utsträckning kvalificerade eller åsikter utöver de högräda. Till exempel ifrågasätter panelens försvars- och andra alternativ än att "riskera krig".

Fråga 3: Om ansträngningarna att förhindra den kommunistiska infiltrationen i Latinamerika medför risk för krig med Ryssland, tycker Ni att vi borde göra sådana ansträngningar i alla fall - eller borde vi ge upp försöken för att inte riskera krig?

	Panelen	Utvald
Göra ansträngningar	64 %	67 %
Ge upp	3	26
Andra svar	34	1
Vet ej	0	6

Urvalets personer hade också en mindre uppsättning fakta att bygga sina åsikter på än panelmedlemmarna. När publiciteten kring Eichmanns kidnappning var som störst var endast 39 % av urvalet i stånd att identifiera Adolf Eichmann korrekt. Av panelen kunde däremot 99 % göra det. Och endast 40 % av urvalet accepterade i maj 1961 president Kennedys två veckor gamla medgivande att USA stött dem som invaderat Bay of Pigs. Hela panelen trodde däremot presidenten.

Andra skillnader i åsikter

Hand i hand med urvalspersonernas brist på information och intresse gick tendensen att reagera mera känslomässigt på internationella händelser, speciellt om den "nationella äran" stod på spel. Här fanns en distinkt skillnad mellan grupperna. I augusti 1960 - flera månader efter U-2 incidenten - tillfrågades de båda grupperna om USA borde eller inte borde skjuta ner ryska plan, som kom för nära amerikanskt territorium. Många fler ur urvalet var redo att skjuta ryska plan som kom för nära än av medlemmarna i panelen.

En mera detaljerad jämförelse avslöjar betydande skillnader mellan de båda grupperna. Av undersökningens 67 frågor uppvisade sålunda endast 11 överensstämmelse men hela 52 oenighet. Oenigheten har godtyckligt definierats som mer än 10 % skillnad mellan gruppernas medelvärden för varje fråga.

De frågor, som krävde att respondenterna skulle ge skäl för och emot Kinas medlemskap i FN, avslöjade signifikanta skillnader mellan grupperna. Av personerna i urvalet kunde 64 % ej ge något skäl för Kinas medlemskap, och 30 % inte något skäl emot. Likafullt hade samtliga utom 13 % en bestämd mening i denna fråga. Dessa siffror kontrasterar mot panelens. De olika slag av skäl som gavs av panelen och av urvalet kontrasterar lika skarpt som urvalets magra och panelens rikliga produktion av skäl.

De universitetsutbildades åsikter

Olikheterna mellan experternas och allmänhetens åsikter var kanske inte helt oväntade. (Speciellt inte med tanke på de olika villkoren för svarens avgivande. Ref:s anm.) Men hur förhåller det sig med den universitetsutbildade delen av allmänheten? Det

Utvärlate personer hade också en mindre representativitet
 byggas ut till ett större på en grundläggande nivå
 kring riksdagens utredning var som ett resultat av utredning
 utvärlat i utgång till identifikation av riksdagens utredning
 nästan kunde härmat 99 % för det. Och endast 10 % av utvärlat
 accepterade i maj 1961 president Kennedys två veckor gamla med-
 givande att USA stötte den som invaderat Bay of Pigs. Hela de-
 nation trodde däremot presidenten.

Andra skillnader i åsikter

Hand i hand med utvärslingsarbetet kom information om in-
 tress och tendenser att reagere mera känslomässigt på inter-
 nationella händelser, speciellt om den "nationella äran" stod
 på spel. Här fanns en distinkt skillnad mellan grupperna. I
 augusti 1960 - tjugo månader efter U-2 incidenten - tillfrågades
 de båda grupperna om USA borde gifva inte borde skjuta ner ryska
 plan, som kom för nära amerikansk territorium. Någon fick ut-
 värlat var redo att skjuta ryska plan som kom för nära en av
 medlemmarnas i panelen.

En mera detaljerad jämförelse av de båda gruppernas åsikter
 kan de båda grupperna. Av undersökningens 67 frågor utvärslade
 sålunda endast 11 överensstämmande men hela 52 oenligt. Detta
 betyder att godtyckligt delvis som mer än 10 % skillnad
 mellan gruppernas medelvärdet för varje fråga.

De frågor, som krävde ett respondenterns skilja sig för och
 emot Kinas medlemskap i FN, avskjände ställningarna skiljades
 mellan grupperna. Av personerna i utvärlat kunde 64 % av något
 skilja för Kinas medlemskap, och 36 % inte något skilja emot. Lik-
 fullt hade samtliga utom 13 % en bestämd mening i denna fråga.
 Dessa skiljor kontrasterar mot panelen. De olika åsikter av skilja
 och gavs av panelen och av utvärlat kontrasterar lika skarp som
 utvärlats majoritet och panelens rikliga produktion av skilja.

De universitetsutbildades åsikter

Olikaformer mellan experterna och allmänhetens åsikter var kanske
 inte helt ovanligt. (Speciellt inte med tanke på de olika vil-
 koren för svarens utvärslade. Både i utgång. Men när förhållan det
 sig med den universitetsutbildade delen av allmänheten det

visade sig att denna avvek från experterna i panelen i 38 av 56 frågor, d v s 68 % av fallen. Hela urvalet avvek i dessa 56 frågor i 75 % av fallen. Universitetsgruppen var mer villig än resten av allmänheten att uttrycka åsikter. Medan exempelvis 22 % av hela urvalet ej hade någon åsikt om FN:s handläggning av Kongokrisen gällde detta endast 6 % av universitetsgruppen. På kunskapsfrågorna kom de universitetsutbildade någonstans mittemellan experterna och den övriga befolkningen. Sålunda kunde 63 % identifiera Eichmann mot 39 % av hela urvalet och 99 % av panelen.

Slutsatsen blir att även om de universitetsutbildade ägnade internationella frågor större uppmärksamhet än den övriga delen av befolkningen liknade deras svar mera urvalets än experternas. Trots att de hade flera åsikter och ägde större kunskaper än resten av urvalet, var dock deras åsikter baserade på ofullständig information och var i likhet med det övriga urvalets känslomässigt uppbyggda.

Slutsatser

Dessa resultat visar för det första att varken allmänheten eller den universitetsutbildade delen av denna delade experternas åsikter. Ur kvalitativ synvinkel var dessutom experternas svar mera specifika, mångsidiga, analytiska och flexibla. Svaren visade experternas större förmåga att värdera och behandla utrikespolitikens komplexa och svåra frågor. I motsats härtill tenderade allmänhetens och de universitetsutbildades svar att vara vaga och ospecificerade.

Dessa resultat väcker frågan hur man skall kunna förena det demokratiska idealet om en regering som är mottaglig för folkopinionen med behovet av flexibla och intelligenta åtgärder för att handskas med internationella problem. "Vi drar emellertid inte den slutsatsen", säger författarna, "att utrikespolitiken bör lämnas åt experterna och avlägsnas från de mindre väl informerade sfär. Det är osannolikt att medborgarinflytandet kan avskiljas från utrikespolitikens utformning, så länge vi har ett

visade sig att denna avseck från experterna i panelen i 28 av
 56 frågor, i v a 68 & av fallen. Hela utvälet avseck i dessa
 56 frågor i 19 & av fallen. Universitetsgruppen var mer villig
 än reator av allmänheten att uttrycka åsikter. Medan experterna
 via 22 & av hela utvälet ej hade någon åsikt om TW:s handlingar
 ning av konkyrtien gällde detta endast 6 & av universitetets
 grupper. På kunskapsfrågorna kom de universitetstutbildade
 närmast satta uttalanden experterna och den övriga befolkningen.
 Särskilt kunde 63 & identiska Bismann mot 29 & av hela utvälet
 välet och 29 & av panelen.

Siffrorna till ett övern om de universitetstutbildade övriga
 informationella frågor större uttalanden än den övriga befolk-
 av befolkningen lämnade denna avseck utvälet än experterna.
 Trots att de hade flera åsikter och ägde större kunskaper än
 reator av utvälet, var dock denna åsikt passerade på övriga
 ständig information och var i likhet med det övriga utvälet
 kunskapsstyt uppbyggda.

Slutsatser

Dessa resultat visar till det första att varken allmänheten eller
 den universitetstutbildade delen av denna delade experternas
 åsikter. Ut kvalitativ synvinkel var de flesta experternas avse-
 mera specifika, mångsidiga, analytiska och lexiska. Svaren
 visade experternas större förtroende att värdera och behandla ut-
 rikspolitiska komplexa och svåra frågor. I notata berättill
 förtroende allmänheten och de universitetstutbildades avseck
 vara vasa och ospecifika.

Dessa resultat väcker frågor hur man skall kunna förerna för dem-
 kritiska idealen om en regering som är nödvändig för folkopi-
 tionen med behovet av lexiska och intellektuella åsikter för
 att handskas med internationella problem. "Vi åter emellan
 inte den allra bästa", säger förtroende, "att rikspolitiken
 för lämnas åt experterna och avlägnas från de mindre vill in-
 förtroende står. Det är osannolikt att medborgarintlyskandet kan
 övertagas från rikspolitikkens utövning, så länge vi har ett

demokratiskt styrt land, i vilket medborgarna känner sig fria att uttrycka sina åsikter.

Däremot drar vi den slutsatsen att experterna spelar en viktig roll och att deras antal borde ökas liksom deras inflytande inte bara bland sina närmaste utan även hos den stora allmänheten. Jämförelsen mellan den universitetsutbildade delen och hela urvalet visar att det inte räcker med högre utbildning för att väl förstå utrikespolitiska frågeställningar. Många krafter måste förenas för att förse medborgarna med insikter i dessa frågor. Uppgiften är inte lätt men om man misslyckas kan konsekvenserna bli ytterst allvarliga".

demokratiskt styrt land, i vilket medborgarna känns fria
ett uttrycks sina åsikter.

Parlamentet drar vid den slutliga utvärderingen av experimentet
roll och ett stort antal borde ökas liksom de som utvärderas
inte bara bland sina näraste utan även hos demokratiska
heter. Jämfrörelsen mellan den utvärderade delens och
hela utvalet visar att det inte räcker med bättre utbildning för
att väl förstå utrikespolitiska frågeställningar. Många kräver
nästa förens för att förstå medborgarna med åsikter i dessa
frågor. Uppgiften är inte lätt men om man utvärderas kan kom-
parativerna bli ytterst användbara.

KUNGL. BIBL.
1 8 JAN 1968
STOCKHOLM